

Eduskunta

Valtiovarainvaliokunta

31.3.2017

Hallituksen esityksestä eduskunnalle *maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi...*

Pentti Meklin

Emeritusprofessori

Tampereen yliopisto

1. Lähtökohta

Uudistuksen tavoitteet

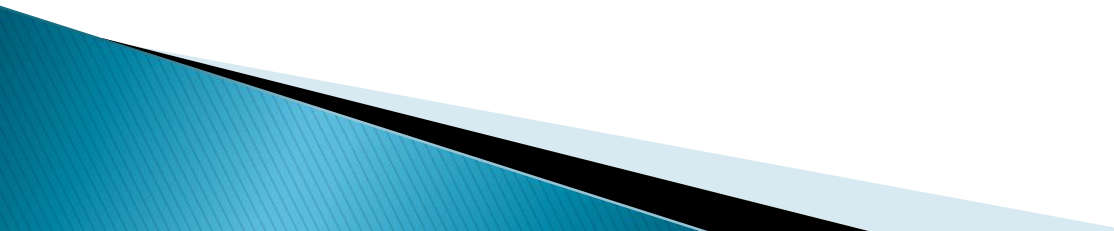
Sote-kustannusten kasvun hillintä – noin 3 mrd. euroa vuoteen 2029

Potentiaalia on?

Epäilyttäviä tekijöitä

- Muutoskustannukset
 - Uudistustilanne
 - Integraatio mahdollisuus
 - Uudistuksen implementaatio
-

2. Vaikutuksia kuntien kannalta

- Tulojen ja menojen siirtyminen, noin 57 %
 - Kuntayhtymien varojen, velkojen ja sitoumusten siirtäminen
 - Kuntien tilojen vuokraaminen
 - Kunnan talouden tilanne ei muutu merkittävästi (max 100 euroa/asukas) Tarkastellaan ”tasapainotilana” vuosikatteen ja poistojen suhteena.
-

Talousvaikutuksia kuntiin

- Katettava kuntayhtymien alijäämät
- Kuntien omaisuus ja oma pääoma pienenevät
- Konzernivelka pienenee
- Kuntien sote-kiinteistöjen tilanne voi olla ongelmallinen
- Meno-vaikutukset: vaihtelevat sote-menot poistuvat
- Tulo-vaikutukset: kiinteistöveron osuus kasvaa, kunnallisveron osuus pienenee, samoin yhteisöveron merkitys
- Tasapainotettava pienemmistä menoista
- Investoinnit pienemmällä tulorahoituksella – ei sote-investoiteja
- Lainat hoidettava pienemillä tuloilla, käytännössä vuosikate
- Yleishallinnon kustannukset eivät siirry
- Tukipalvelujen järjestäminen

3. Maakunnat

- Julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto...
- Perustettava organisaatio: liikelaitos, yhtiöt, lisäksi palvelukeskukset
- Sijoitettava 200 000 henkilöstö
- Kuntayhtymien varat, velat ja sitoumukset, siirtää omaisuuden tilapalvelukeskukselle

Maakunta

Rahoitus:

- pääasiassa asukasluvun ja asukkaiden ominaisuuksien mukaan, lisäksi maksutuloja
- Kasvu sidottu maakuntaindeksiin
- Harkinnanvarainen avustus jaetaan kaikkien maakuntien kesken

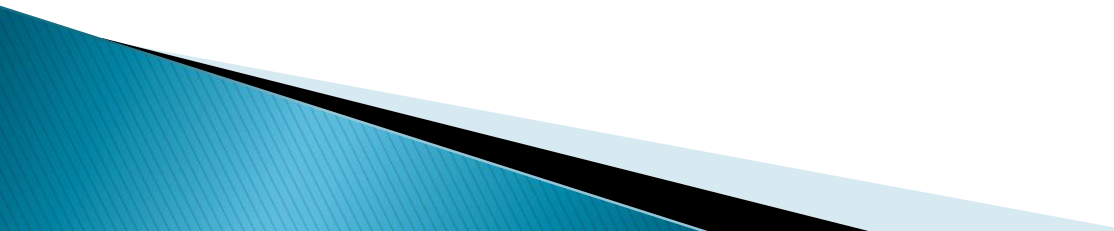
Talouden tasapaino:

- Toiminnan ja investointien rahavirta, ei voi kattaa pitkäaikaisella lainalla
- Arviointimenettelyssä tarkastellaan maakuntakonsernia

Investointien rahoittaminen

- Investoinnit olisivat maakunnan omia yleiskatteisella rahoituksella toteuttamia
- Yhtiöt tai palvelukeskukset tekevät investoinnit, maakunnat vuokraavat tai suorittavat käyttömaksuja
- Yhtiöt ilmeisesti ottaisivat lainaa > vuotuisia sote-kustannuksia olivat vain pääomakustannukset + käyttökustannukset
- ICT-palvelukeskuksen palvelujen käytöstä maksaminen – yksityiset ja yhteisöt?

Menot palvelujen tuottaminen

- Monituottajamalli: maakunnan liikelaitos, maakunnan yhtiöt, yksityiset yritykset ja kolmannen sektorin yhteisöt
 - Maakunnan liikelaitoksen tehtävänä on tuottaa palvelut, jos niitä ei muutoin ole saatavilla.
 - Kunnat ja kuntayhtymät eivät saa toimia palvelun tuottajina
-

Rahoituksen kohdentaminen

”Maakunta päättää saamansa valtion rahoituksen kohdentamisesta tehtäviensä hoitamiseen”

(HE laiksi maakunnan rahoituksesta 4§)

On sanottava tarkemmin

Valinnanvapausmalli?